

‘समानो मन्त्रः समितिः समानी’

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 3rd Semester Examination, 2022

CC6-SANSKRIT (306)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग-क

1. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्य उत्तरं प्रदेयम् – 12×1 = 12
 (क) वासवदत्तापद्मावत्योः च चरित्रयोः सादृश्यं वैसादृश्यञ्च आलोच्यताम्।
 (ख) स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटके वर्णितस्य स्वप्नदृश्यस्य नाटकीयतात्पर्यमालोचयत।
2. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्य व्याख्या कार्या – 6×1 = 6
 (क) कातरा येऽप्यशक्ता वा नोत्साहस्तेषु जायते।
 प्रायेण हि नरेन्द्रश्रीः सोत्साहैरेव भुज्यते॥
 (ख) सविश्रमो ह्ययं भारः प्रसक्तस्तस्य तु श्रमः।
 तस्मिन् सर्वमधीनं हि यत्राधीनो नराधिपः॥
3. बङ्गभाषया आङ्गलभाषया वा अनुवादः कार्यः (द्वयोः) 3×2 = 6
 (क) सुखमर्थो भवेद्दातुं सुखं प्राणाः सुखं तपः।
 सुखमन्यद् भवेत् सर्वं दुःखं न्यासस्य रक्षणम्॥
 (ख) गुणानां वा विशालानां सत्काराणां च नित्यशः।
 कर्तारः सुलभा लोके विज्ञातारस्तु दुर्लभाः॥
 (ग) मधुमदकला मधुकरा मदनार्ताभिः प्रियाभिरुपगूढाः।
 पादन्यासविषण्णा वयमिव कान्तावियुक्ताः स्युः॥
4. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रश्नद्वयं समाधेयम् – 3×2 = 6
 (क) रुमण्वान् कः ? ‘स्वप्नवासवदत्तम्’ – इति नाटके तस्य का भूमिका ?
 (ख) ब्रह्मचारी किमर्थं लावाणकग्रामं गतवान् ? ततः किमर्थं परावर्तितवान् ?
 (ग) ‘दुःखं न्यासस्य रक्षणम्’ – इत्युक्तेः वक्ता कः ? इह न्यासशब्दाभिधेयः कः ?

विभाग-ख

5. अधोलिखितेषु कस्यापि एकस्य उत्तरं देयम् – 12×1 = 12
 (क) हंसपदिकायाः संगीतस्य नाटकीय-तात्पर्यम् आलोचयत।
 (ख) 'उपमा कालिदासस्य' – व्याख्या कार्या।

6. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्य व्याख्या कार्या – 6×1 = 6
 (क) अर्थो हि कन्या परकीय एव
 तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः।
 जातो ममायं विशदः प्रकामम्
 प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा॥
 (ख) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति।
 ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिव्यवस्यति॥

7. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रश्नद्वयं समाधेयम् – 3×2 = 6
 (क) शकुन्तलायाः पितरौ कौ ? केन सा पालिता ?
 (ख) 'अभिज्ञानशकुन्तलम्' नाटके मङ्गलाचरणे ईशस्य कति रूपाणि सन्ति ? नामानि लिखत।
 (ग) 'गण्डस्योपरि पिण्डकः संवृत्तः' – इत्युक्तेः वक्ता कः ? कथमेवं तस्य चिन्तनम् ? 'चक्रवर्ती' इत्यस्य कोऽर्थः ?

8. श्लोकपादपूरणं कुरुत (एकस्य देवनागरीलिप्या) – 6×1 = 6
 (क)
।

 सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरनुज्ञायताम्॥
 (ख) सरसिजमनुविद्धं-शैवलेनापि रम्यं
।

॥

—x—

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 3rd Semester Examination, 2022

CC5-SANSKRIT (305)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग-क

1. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्योत्तरं प्रदेयम्। 12×1 = 12
(क) श्रीमद्भगवद्गीतायाः कर्मयोगमाश्रित्य स्वधर्मं विवृणुत।
(ख) श्रीमद्भगवद्गीतामाश्रित्य निष्कामकर्मविषये प्रबन्धमेकं लिखत।
2. संस्कृतेन एकस्य व्याख्या कार्या। 6×1 = 6
(क) कर्मणैव हि संसिद्धिमास्थिता जनकादयः।
लोकसंग्रहमेवापि संपश्यन् कतुमर्हसि॥
(ख) प्रकृतेः क्रियमाणानि गुणैः कर्माणि सर्वशः।
अहङ्कारविमूढात्मा कर्ताहमिति मन्यते॥
3. यद्ग्राह्यभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादः कार्यः। (द्वयोः) 3×2 = 6
(क) लोकेऽस्मिन् द्विविधा निष्ठा पुरा प्रोक्ता मयानघ।
ज्ञानयोगेन साख्यानां कर्मयोगेन योगिनाम्॥
(ख) यद्यदाचरति श्रेष्ठः तत्तदेवेतरो जनः।
स यत्प्रमाणं कुरुते लोकस्तदनुवर्तते॥
(ग) यज्ञशिष्टाशिनः सन्तो मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषैः।
भुञ्जते ते त्वघ पापा ये पचन्त्यात्मकारणात्॥
4. संस्कृतेन द्वयोः सक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम्। 3×2 = 6
(क) 'सहयज्ञा' -इति पदस्य कोऽर्थः ?
(ख) प्रकृतिजाः त्रयो गुणा के ? तेषाञ्च किं वैशिष्ट्यम् ?
(ग) के कनोपायेन संसिद्धिमास्थिताः ?

विभाग-ख

5. प्रश्नमेकं समाधत्त । 12×1 = 12
- (क) बृहदारण्यकोपनिषदमाश्रित्य आत्मनः स्वरूपं विवृणुत ।
(ख) उपनिषद्गर्णितबन्धस्य कारणं आत्मज्ञानलाभोपायञ्च विस्तारेण आलोचयत ।
6. संस्कृतेन एकस्य व्याख्या कार्या । 6×1 = 6
- (क) मनसैवानुद्द्रष्टव्यं नेह नानास्ति किञ्चन ।
मृत्योः स मृत्युमाप्नोति य इह नानेव पश्यति॥
(ख) आत्मा वा अरे द्रष्टव्यः श्रोतव्यो मन्तव्यो निदिध्यासितव्यः ।
7. द्वयोः अनुवादः कार्यः । 3×2 = 6
- (क) अनन्दा नाम ते लोका अन्धेन तमसावृताः ।
तांस्ते प्रत्याभिगच्छन्ति अविद्वांसोऽबुधो जनाः॥
(ख) यदा सर्वे प्रमुच्यन्ते कामा येऽस्य हृदि श्रिताः ।
अथ मर्त्योऽमृतो भवत्यत्र ब्रह्म समश्नुते॥
(ग) सा होवाच याज्ञवल्क्यः प्रिया वै खलु नो भवती
सती प्रियमवृधद्धन्त तर्हि भवत्येतद्व्याख्यास्यामि
ते व्याचक्षणस्य तु मे निदिध्यासस्व इति॥
8. संस्कृतेन द्वयोः संक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् । 3×2 = 6
- (क) बृहदारण्यकोपनिषद् इति नामकरणस्य तात्पर्यं किम् अस्ति ?
(ख) का आसीत् मैत्रेयी ? जनकमैत्रेयीसम्बादे तस्याः मूलवक्तव्यविषयः कः ?
(ग) विद्याऽविद्यायाः फलं किमस्ति ?

—x—

'सगानो मन्त्रः सगितिः सगानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 3rd Semester Examination, 2022

SEC1-P1-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Change the voice of any *four* of the following: 3×4 = 12
 - (क) श्यामः विहगान् अपश्यत् ।
 - (ख) मया पुस्तकं पठयते ।
 - (ग) मुनयः यज्ञं कुर्वन्ति ।
 - (घ) छात्राः लोकयानेन विद्यालयं गच्छन्ति ।
 - (ङ) मया सर्वं कर्तव्यम् ।
 - (च) अहं चन्द्रं दृष्टवान् ।
 - (छ) सीता उच्चैः हसति ।

2. अधोलिखितं गद्यांशमवगम्य प्रदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तरं समाधेयम्। 12

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने शुद्धपटो नाम रजकः प्रतिवसति स्म । तस्य एको रासभोऽस्ति । सोऽपि घासाभावादतिदुर्बलतां गतः । अथ तेन रजकेन नाटव्यां भ्रमता व्याघ्रचर्म प्राप्तम् । ततः च अचिन्तयत् – “अहो शोभनमापतितम् । अनेन चर्मणा परिच्छाद्य रासभं रात्रौ यवक्षेत्रेषु उत्सृजामि येन व्याघ्रं मत्वा समीपवर्तिनः क्षेत्रात्र निष्कासयन्ति ।

 - (क) किमासीत् रजकस्य नाम ?
 - (ख) कः कथं दुर्बलतां गतः ?
 - (ग) रजकः कं दृष्टवान् किं चिन्तितवांश्च ?
 - (घ) किं प्राप्तं रजकेन ?

3. Translate into Sanskrit any *two* of the following: 6×2 = 12
 - (a) We live in the vast land, India. India is our mother land. India is one of the ancient country of the world.

- (b) There was a king named Dasharatha in Ayodhya. He had three wives and four sons. Ramchandra was the eldest of the sons.
- (c) Women are naturally affectionate. This is established beyond doubt by our mother, sisters and daughters.

UNIT-II

4. *All* questions are to be answered in English or Bengali:
Write a detailed note on the Generations of Computer.

12×1 = 12

OR

Write a note on 'Classification of Computers'.

5. Write any *two* short notes of the following:

6×2 = 12

- (a) ROM
(b) CU
(c) Internet
(d) MS Word.

—x—

'समानो गन्तः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 3rd Semester Examination, 2022

LCC1-P2-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
 - (a) Write a detailed note on हितोपदेश and its importance in गल्पसाहित्य ।
 - (b) Describe the story of जरदगव and दीर्घकर्ण । What are the main उपदेश's given in this story?

2. Explain any **one** of the following: 6×1 = 6
 - (क) पूर्वजन्मकृतं कर्म तद्वैवमिति कथ्यते ।
तस्मात् पुरुषकारेण यत्नं कुर्यादतन्द्रितः
 - (ख) यौवनं धनसम्पत्तिः प्रभुत्वमविवेकता
एकैकमपि अनर्थाय किमु यत्र चतुष्टयम् ॥

3. Answer any **six** of the following questions: 1×6 = 6
 - (a) Write the name of the author of हितोपदेश ।
 - (b) How many types of man said in मित्रलाभः ? Name them.
 - (c) Who is the king of कलिङ्गदेश ?
 - (d) How many stories are there in हितोपदेश ?
 - (e) What is the name of the elephant in the story of मित्रलाभ ?
 - (f) Write the name of the friend of चित्रग्रीव ।
 - (g) What is the name of the crow in the story of हितोपदेश ?
 - (h) What is the name of the first division of हितोपदेश ?

4. Translate any **two** of the following questions: 3×2 = 6
 - (a) यस्य मित्रेण संभाषा यस्य मित्रेण संरिथति ।
यस्य मित्रेण संलापस्ततो नास्तीह पुण्यवान् ॥

- (b) तृणानि भूमिरुदकं वाक् चतुर्थी च सुनृता।
एतान्यपि सतां गेहे नोच्छिद्यन्ते कदाचन॥
- (c) कुलं न ज्ञायते यस्य न गोत्रं न च स्थितिः।
अकस्माद् गृहमायाति सोऽतिथिः प्रोच्यते बुधैः॥

UNIT-II

5. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
- (a) Write a story with its main advice from मित्रभेद or मित्रप्राप्ति of पञ्चतन्त्र with its moral.
- (b) Write a detailed note on पञ्चतन्त्र and its importance in गल्पसाहित्य।
6. Explain any **one** of the following: 6×1 = 6
- (a) पुज्यते यदपूज्योऽपि पदगम्योऽपि गम्यते।
वन्द्यते यदवन्द्योऽपि स प्रभावो धनस्य च॥
- (b) काके शौचं द्यूतकारे च सत्यं सर्पे क्षान्तिः स्त्रीषु कामोपशान्तिः।
ह्रीवे धैर्यं मद्यपे तत्त्वचिन्ता राजा मित्रं केन दृष्टं श्रुतं वा॥
7. Answer any **six** of the following questions: 1×6 = 6
- (a) Who was भासुरक ?
- (b) What are the divisions of पञ्चतन्त्र ?
- (c) How many stories are there in पञ्चतन्त्र ?
- (d) Why the author wrote पञ्चतन्त्र ?
- (e) What does पञ्चतन्त्र mean?
- (f) Write the name of the writer of पञ्चतन्त्र ?
- (g) What is the moral of the story दन्तिल-गोरम्भकथा ?
- (h) Who is called पण्डित ?
8. Translate any **two** of the following: 3×2 = 6
- (a) न सा विद्या न तद्धनं न तच्छिल्पं न सा कला।
न तत्त्वैर्यै हि धनिनां याचकैर्यन्न गीयते॥
- (b) इह लोके हि धनिनां परोऽपि सुजनायते।
स्वजनोऽपि दरिद्राणां सर्वदा दुर्जनायते॥
- (c) स्त्रियञ्च यः प्रार्थयते सत्रिकर्षञ्च गच्छति।
ईषच्च कुरुते सेवां तमेवेच्छन्ति योषितः॥

‘समानो मन्त्रः समितिः समानी’

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 3rd Semester Examination, 2022

DSC1/2-P3-SANSKRIT (303)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
 - (a) ‘बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वं’ – Justify the comment according to your text.
 - (b) Write a detail note on Laksmi’s character as per शुकनाशोपदेशः।

2. Translate into English or Bengali any **two** of the following: 3×2 = 6
 - (क) अपरिणामोपशमो दारुणो लक्ष्मीमदः। कष्टमनञ्जनवर्ति-सध्यमपरम् ऐश्वर्यतिमिरान्धत्वम्। अशिशिरोपचार-हार्योऽतितीव्रो दर्पदाहज्वरोष्मा।
 - (ख) सततममूलमन्त्रशम्यो विषमो विषयविषास्वादमोहः।
नित्यमस्नानशौचबध्यः बलवान् रागमलावलेपः।
अजस्रमक्षपावसानप्रबोधा घोरा च राज्यसुखसन्निपातनिद्रा भवतीत्यतो विस्तरेणाभिधीयसे॥
 - (ग) एवंविधयापि चानया दुराचारया कथमपि दैववशेन परिगृहिता विक्लवा भवन्ति राजानः। सर्वाविनयाधिष्ठानतां च गच्छन्ति।

3. Answer any **three** of the following: 2×3 = 6
 - (a) How many types of गद्यकाव्य are there in Sanskrit prose literature? To what category of गद्यकाव्य शुकनासोपदेश belong?
 - (b) Who was ताडापीड ?
 - (c) ‘अपरिणामोपशमो दारुणो लक्ष्मीमदः’ – What is the significance of this line?
 - (d) Who is the author of शुकनासोपदेश and what is the source of this Kavya?
 - (e) What is the derivative meaning of the word कादम्बरी ?

UNIT-II

4. Answer any *one* of the following questions: 12×1 = 12
- (a) Give an estimate of 'Bāna' as a prose writer.
- (b) Write a detailed note on 'दण्डिणः पदलालित्यम्'।
5. Answer any *one* of the following: 6×1 = 6
- (a) कादम्बरी, (b) वासवदत्ता, (c) गद्यकाव्यम्।
6. Answer any *three* of the following questions: 2×3 = 6
- (a) Who is the author of 'कादम्बरी' ?
- (b) What type of prose is 'हर्षचरितम्' ?
- (c) What do you mean by 'त्रयी' in prose romance?
- (d) Who is the author of अवन्तिसुन्दरीकथा ?
- (e) What is the main difference between कथा and आख्यायिका ?

UNIT-III

7. Translate any *two* of the following into Sanskrit: 6×2 = 12
- (a) सतता मानुषेण श्रेष्ठं गुणवलींर अन्यातम, सतता भिन्न केहई जीवनेन सर्वोत्तम लक्ष्णे पौछाईते पात्रे ना। सतताई आध्यात्मिकतारई प्रथम पदक्षेप।
- (b) धन, जन एवं यौवनेन गर्व करुा उचिं नय, केनना समयेर साथे साथे एगुलि बिनट हये याय।
- (c) ब्रह्मसूत्राखेर गीतागुलि विभिन्न भाषाय अनुदित हयेछिल। पण्डित अमरेश्वरमोहन संस्कृत भाषाय एटि अनुवाद करेन।

—x—

‘समानो मन्त्रः समितिः समानी’

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 3rd Semester Examination, 2022

SEC1-P1-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. षण्णां वाक्यानां वाच्यपरिवर्तनं कार्यम् – (देवनागरीलिप्या) 2×6 = 12
- (क) श्रूयतां मम वचनम्।
(ख) आकाशं नीलं दृश्यते।
(ग) मित्रेण मित्राणि रक्षितानि।
(घ) माता पुत्रं पृच्छति।
(ङ) वानरः फलानि खादति।
(च) सेवकैः सेवा क्रियते।
(छ) पथिकः मां पन्थानं पृच्छति।
(ज) स इदं करिष्यति।
2. अधोलिखितमनुच्छेदं समधिगम्य तद्गत-प्रश्नानामुत्तरं सरलसुरगिरा देवनागर्या च देयम् – 3×4 = 12
- अस्ति भागीरथीतीरे गृध्रकूटनाम्नि पर्वते महान् पर्कटीवृक्षः। तस्य कोटरे दैवदुर्विपाकाद् गलितनखनयनो जरदगवनामा गृध्रः प्रतिवसति। अथ कृपया तज्जीवनाय तद्वृक्षवासिनः पक्षिणः स्वाहारात् किञ्चित् किञ्चित् उद्धृत्य ददति, तेनासौ जीवति; शावकानां रक्षणञ्च करोति। अथ कदाचित् दीर्घकर्णनामा मार्जारः पक्षिशावकान् भक्षयितुं तत्रागतः। ततस्तमायान्तं दृष्ट्वा पक्षिशावकैर्भयार्तैः कोलाहलः कृतः।
- (क) कुत्रासीन्महान् पर्कटीवृक्षः ?
(ख) को नाम जरदगवः ? स कुत्र वसति स्म ?
(ग) गृध्रस्य जीवनवृत्तिः कथं चलति ?
(घ) कीदृशैः पक्षिशावकैः कथं कोलाहलः कृतः ?

3. अघोलिखितेषु द्वयोः संस्कृतभाषयानुवादः कार्यः। 6×2 = 12
- (a) One day Narendranath went to Dakshineswar and asked Sri Ramakrishna, "Have you seen God?" – Forthwith came the reply from Sri Ramakrishna, "Yes, I have seen God".
- (b) Women are naturally affectionate. This is established beyond doubt by our mothers, sisters and daughters.
- (c) Her mother left Shakuntala after her birth. She was deserted in a dense forest. The great sage, Kanva saw her there. Out of affection he took her to his hermitage. There were two other hermit-girls in the same hermitage.

UNIT-II

4. Answer any *one* of the following questions: 12×1 = 12
- (a) Write a detailed note on "Output Devices".
- (b) Write a detailed note on the basic works of computer.
5. Write any *two* short notes of the following: 6×2 = 12
- (a) CPU
- (b) "MS Word"
- (c) Secondary Memory
- (d) Printer.

—x—

'समानो मन्त्रः सगितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 3rd Semester Examination, 2022

GE2-P1-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any **three** questions of the following: 6×3 = 18
- (a) Join and disjoin the Sandhi any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) सै + अकः (ii) विधु + उदयः (iii) गो + युति (iv) मधु + इदम् (v) भवनम्
(vi) सदैव (vii) अभ्युदयः (viii) मान्त्रिच्छा (ix) गणेशः।
- (b) Decline any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) मति in षष्ठी-बहुवचन।
(ii) सम्राज् in पञ्चमी-एकवचन।
(iii) मधु in द्वितीया-द्विवचन।
(iv) गो in तृतीया-एकवचन।
(v) लता in चतुर्थी-एकवचन।
(vi) अस्मद् in षष्ठी-बहुवचन।
(vii) एतद् (पुंलिङ्ग) in तृतीया-एकवचन।
(viii) कर्मन् in चतुर्थी-एकवचन।
(ix) वेधस् in पञ्चमी-द्विवचन।
- (c) Conjugate any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) गम् in विधिलिङ् मध्यमपुरुष-एकवचन।
(ii) लिख् in लृट् प्रथमपुरुष-बहुवचन।
(iii) पठ् in लङ् उत्तमपुरुष-द्विवचन।
(iv) अस् in लोट् मध्यमपुरुष-एकवचन।
(v) हन् in लट् प्रथमपुरुष-बहुवचन।
(vi) कृ in लङ् मध्यमपुरुष-एकवचन।
(vii) अद् in लोट् उत्तमपुरुष-बहुवचन।
(viii) सेव् in विधिलिङ् प्रथमपुरुष-द्विवचन।
(ix) ग्रह् in लङ् मध्यमपुरुष-बहुवचन।
(x) भू in लोट् प्रथमपुरुष-एकवचन।

- (d) Account for the case-endings any **three** of the following: 2×3 = 6
- (i) स्वर्गाद् गरीयसी जन्मभूमिः ।
(ii) जटाभिः तापसम् अपश्यम् ।
(iii) आसनात् पश्यति मुनिः ।
(iv) नारायणं नमस्कृत्य गच्छामि ।
(v) श्रमं विना विद्या न भवति ।

UNIT-II

2. Answer any **one** question of the following: 12×1 = 12
- (a) Write a detail note on Dialogue Hymns in R̥gveda.
(b) Discuss the influence of Ramayana on Indian culture and literature.
3. Write short notes on any **four** of the following: 3×4 = 12
- बृहदारण्यकोपनिषद् ; गोपथब्राह्मणम् ; रघुवंशम् ; मृच्छकटिकम् ; मुद्राराक्षसम्; पञ्चतन्त्रम् ।

UNIT-III

4. Answer any **one** of the following: 12×1 = 12
- (a) Write a detail note on the departure of Śakuntala from the hermitage of Kanva as shown in the drama अभिज्ञानशकुन्तल ।
(b) Write a note on the character of विदूषक according to अभिज्ञानशकुन्तल ।
5. Translate into English or Bengali any **one** of the following verses: 6×1 = 6
- (a) आ परितोषाद्विदुषां न साधु मन्ये प्रयोगविज्ञानम् ।
बलवदपि शिक्षितामात्मन्यप्रत्ययं चेतः ॥
- (b) अनवरतधनुर्ज्यास्फालनक्रूरपूर्वं
रविकिरणसहिष्णु स्वेदलेशैरभिन्नम् ।
अपचितमपि गात्रं व्यायतत्त्वादलक्ष्यं
गिरिचर इव नागः प्राणसारं विभर्ति ॥

अथवा

- (a) गाहन्तां महिषा निपानसलिलं शृङ्गेर्मुहुस्ताडितं
छायावद्धकदम्बकं मृगकुलं रोमन्थमभ्यस्यतु ।
विस्रब्धं क्रियतां वराहततिभिर्मुस्ताक्षतिः पल्बले
विश्रामं लभतामिदं च शिथिलज्याबन्धमस्मद्धनुः ॥
- (b) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति ।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ॥

—x—

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 3rd Semester Examination, 2022

CC7-SANSKRIT (307)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

5: 60

विभाग-क

1. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च अधोलिखितेषु छन्दःसु द्वयोः सोदाहरणं लक्षणम् आलोचयत— 6×2 = 12
(क) रुचिरा (ख) स्रग्धरा (ग) शालिनी (घ) मन्दाक्रान्ता

2

2. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च द्वयोः गणनिर्देशपूर्वकं सलक्षणं छन्दोनिर्णयं कुरुत — 3×2 = 6
(क) न तज्जलं यत्र सुचारुपङ्कजम्।

(ख) क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं, वाक्भूषणं भूषणम्।

(ग) प्रस्निग्धा ऋचिदिङ्गुदीफलभिदः सूच्यन्त एवोपलाः।

3. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रश्नद्वयं समाधेयम् — 3×2 = 6
(क) गुरुस्वरस्य लक्षणविषये गङ्गादासकृता कारिका लेखनीया।
(ख) किं नाम अर्धसमवृत्तम् ? सलक्षणं लिखत।
(ग) गणः कः ? कतिविधः गणः गङ्गादासेन अङ्गीकृतः ?

विभाग-ख

4. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् — 12×1 = 12
(क) का नाम सन्धिः ? सन्धेः प्रकारभेदमुल्लिख्य केषाञ्चित् त्रयाणां भेदानाम् आलोचना कार्या।
(ख) का नाम प्रस्तावना ? साहित्यदर्पणदिशा सभेदं पर्यालोचयत।

5. कस्यचिदेकस्य टिप्पणी लेखनीया — 6×1 = 6
विन्दुः, पताकारस्थानम्, विष्कम्भकः।

Turn Over

6. संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्याञ्च त्रयाणां सलक्षणं-सोदाहरणं च व्याख्यां कुरुत – 4×3 = 12
समासोक्तिः, उत्प्रेक्षा, लाटानुप्रासः, दृष्टान्तः, मालोपमा, अपद्धतिः।
7. संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्याञ्च द्वयोः श्लोकार्थमालोच्य अलंकारनिर्णयं कुरुत – 3×2 = 6
- (क) मधुरः सुधावदधरः पल्लवतुल्योऽतिपेलवः पाणिः।
चकितमृगलोचनाभ्यां सदृशी चपले च लोचने तस्याः॥
- (ख) राजीवमिव राजीवं जलंजलमिवाजनि।
चन्द्रश्चन्द्र इवातन्द्रः शरत्समुदयोद्यमे॥
- (ग) नवपलाश-पलाशवनं पुरः स्फुटपराग-परागत-पङ्कजम्।
मृदुल-तान्त-लतान्तमलोकयत् स सुरभिं सुरभिं सुमनोहरैः॥

—x—